

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO
W SZKOLE
PODSTAWOWEJ
W PRZYZCHLEBIU**

PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7 maja 2013 r.). Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej... prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675)

Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej koncepcji orientacji zawodowej jako ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym. Ma na celu kształtowanie pozytywnych i proaktywnych postaw wobec wyboru ścieżki kariery zawodowej.

Przewidziane w programie działania są powiązane z treściami kształcenia ogólnego i będą realizowane na wszystkich zajęciach.

Cele ogólne

1. Przygotowanie uczniów do wyboru kierunków kształcenia i zawodu poprzez samopoznanie, poznanie rynku pracy
2. Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
3. Kształtowanie proaktywnych postaw we współczesnym świecie
4. Wspieranie uczniów poprzez doradzanie kierunków dalszego kształcenia, wyboru zawodu i planowania kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie
5. Wspieranie nauczycieli i rodziców w organizowaniu wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia

Cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

KLASY I – III

1. Poznanie siebie – uczeń:
  - 1.1. Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
  - 1.2. Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
  - 1.3. Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
  - 1.4. Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
  - 1.5. Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
  - 2.1. Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
  - 2.2. Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
  - 2.3. Opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
  - 2.4. Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
  - 2.5. Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
  - 2.6. Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
  - 3.1. Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
  - 3.2. Wskazuje treści, których lubi się uczyć;
  - 3.3. Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:
  - 4.1. Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
  - 4.2. Planuje swoje działania lub działania grupy wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
  - 4.3. Próbuje samodzielnie podejmować decyzję w sprawach bezpośrednio związanych z jego osobą.

KLASA IV –VI

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:
  - 1.1. Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
  - 1.2. Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
  - 1.3. Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
  - 1.4. Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
  - 2.1. Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
  - 2.2. Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
  - 2.3. Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
  - 2.4. Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
  - 2.5. Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
  - 3.1. Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
  - 3.2. Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
  - 3.3. Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:
  - 4.1. Opowiada o swoich planach edukacyjno – zawodowcy;
  - 4.2. Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
  - 4.3. Próbuje samodzielnie podejmować decyzję w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

KLASY VII – VIII

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:
  - 1.1. Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
  - 1.2. Rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
  - 1.3. Dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej informacji o sobie wynikający z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
  - 1.4. Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno – zawodowych;
  - 1.5. Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej;
  - 1.6. Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
  - 1.7. Określa własną hierarchię wartości i potrzeb.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
  - 2.1. Wyszukuje i analizuje informację na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania;
  - 2.2. Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
  - 2.3. Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
  - 2.4. Uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
  - 2.5. Analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
  - 2.6. Wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
  - 2.7. Dokonuje autoprezentacji.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
  - 3.1. Analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
  - 3.2. Analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
  - 3.3. Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji nieformalnej;
  - 3.4. Określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:
  - 4.1. Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
  - 4.2. Określa cele i plany edukacyjno – zawodowe uwzględniające własne zasoby;
  - 4.3. Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
  - 4.4. Planuje ścieżkę edukacyjno – zawodową uwzględniając konsekwencję podjętych wyborów.

Rodzice zostaną zaangażowani w proces Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

1. Zostaną wyposażeni w wiedzę z zakresu rynku edukacyjnego w okolicy – oferty szkół, kształcenie zawodowe, zdobywanie kwalifikacji zawodowych;
2. Zostaną uświadomieni o istotnej roli rodzica/opiekuna prawnego w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjno – zawodowych;
3. Uzyskają pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji zawodowych dziecka i wspólnym planowaniu drogi zawodowej;
4. Zostaną im wskazane źródła informacji – informatory, publikacje, adresy internetowe.

Warunki i sposoby realizacji programu

1. Osobami odpowiedzialnymi za realizację programu są: dyrektor szkoły, wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści zatrudnieni w szkole.
2. Cele będą realizowane podczas wszystkich zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
3. W realizację programu zaangażowani będą także rodzice i środowisko.
4. Na zakończenie każdego roku szkolnego zostanie przeprowadzona ewaluacja, której efektem będzie doskonalenie programu i dostosowywanie go do możliwości i potrzeb uczniów, rodziców i szkoły.

Metody i formy pracy

1. Pogadanka
2. Tworzenie portfolio
3. Testy
4. Ankiety
5. Wycieczki zapoznawcze i targi edukacyjne, giełdy szkół,
6. Spotkania z przedstawicielami zawodów
7. Kwestionariusze
8. Spotkania indywidualne specjalistów z uczniami i ich rodzicami wg potrzeb.